

NEM MAGYARORSZÁGRÓL, MINDENHONNAN EL KELL MENNI – VALLJA AZ AGYKUTATÓ

Buzsáki György: A tudományt az emberiségnek kell csinálni

Buzsáki György agykutató volt az idei Nobel-díjasok és tehetséges diákok találkozájának egyik díszvendége. A New Yorkban dolgozó professzorral tehetséggondozásról, a tudományos pálya perspektívájáról és arról beszélgettünk, hogyan látja a hazánkban maradó kutatók esélyeit arra, hogy nemzetközi elismertségre tessenek szert.

SZEGED
TIMÁR KRISZTA

Az egyik legsikeresebb magyar tudósként mutatták be a Nobel-díjasok és Tehetséges Diákok XI. Találkozájában *Buzsáki Györgyöt*. Az agykutató 1990 óta dolgozik külföldön, jelenleg a New York Egyetem idegtudományi intézetének Biggs professzora. Hét évvel ezelőtt Agy-díjat kapott két társával együtt a memóriafolyamatokban kulcsszerepet játszó agyi ideghálózatok feltárásáért. A professzort a két héttel ezelőtti szegedi találkozón kérdeztük arról, mi a véleménye a programról.

– Amit itt megvalósítottak, ahhoz hasonlót sehol a világon nem láttam még. A fiatalok egyrészt esélyt kapnak, hogy családjuk anyagi háttérétől függetlenül is kibontakozhassanak, és azt is megláthatják, hogy bár talán a környezetükben kiugró tehetségnek számítanak, hasonló diákok vannak még rajtuk kívül is. Azt gondolom, ha valaki bekerül egy társaságba, ahol magához hasonló fiatalokkal találkozik, akkor az úgy hat, mint egy jó atlétára: hajt, hogy egy igazságos, de nagyon erős versenyben nyerhessen. És ha közben olyan emberektől kap

Buzsáki György a Nobel-díjasok és Tehetséges Diákok XI. Találkozájára látogatott Szegedre. FOTÓ: KUKLIS ISTVÁN

hat elismerést, akikre felnéz és tisztel, az hatalmas dolog.

A professzor hozzátette, külön örül, hogy ehhez a programhoz pénz is társul, és azt nem intézmények osztják. – Ha például egyetemektől kérdeznék, hogy a rendelkezésre álló összeget odaadjuk-e középiskolásoknak, akikből esetleg jó tudósok válhatnak, bár nem biztos, hogy az ő intézményükben, esetleg azt mondhatnák, hogy ez nem az ő feladatuk – magyarázta, miért hasznos az alapítványi

hátér. – Persze ahhoz, hogy az én korosztályom ennek a programnak az eredményéből bármit is lásson, azért még el kell telnie egy kis időnek. Akkor lesz majd igazán látványos, ha ezek a fiatalok munkába állhatnak.

Arra a kérdésre, érdemes-e a mai fiataloknak tudományos pályára lépniük, Buzsáki György azt mondta, a tudomány olyan, mint a művészet: lutri. – Hogy milyen lesz a választott terület anyagi megbecsülése húsz-harminc év múl-

va, azt nem lehet megjósolni. Az pedig, hogy kinek sikerül egy nagy felfedezéshez közel jutnia, jórészt a szerencsén is múlik.

A külföldön dolgozó professzor szerint manapság már nem feltétlenül kell külföldre menni, hogy boldogulni tudjon az ember. – Egyébként én azt vallo, hogy nem Magyarországról, hanem mindenhol el kell menni, hogy más kultúrát, gondolkodásmódot ismerhessünk meg. Látni kell azt, hogy máshogyan is hozzá lehet állni a dolgokhoz. Vannak nehézségek, amelyeket nem látunk, és vannak dolgok, amelyeket mi találunk ki nehézségnek, miközben mások már megoldották.

Arra a kérdésre, el tudja-e képzelni, hogy visszajöjjen Magyarországra, Buzsáki György azt mondta, bármi elképzelhető. – A tudományon belül van hazaszeretet, de nincs otthon. Ezt nem a városunknak kell csinálni, nem is a hazánk, hanem az emberiségnek. Magyarországon egyébként nagyon jó iskolák vannak, és nagyon magas szintre lehet itt jutni. Egy tudományos kutatás előrevitele viszont nem egy emberen múlik. Fel kell építeni egy csapatot, ehhez viszont hazánk kicsi. Nehéz ugyanis elérni, hogy a legkiválóbb emberek jöjjenek ide, hiszen el kell fogadni, hogy vannak intézmények, ahol vitathatatlanul többet és gyorsabban lehet okulni. A perspektíva abban lehet, ha megnézzük, mi az a néhány terület, ahol érdemes befektetni, mert már kialakult egy nemzetközi elismertség. Ilyen például a matematika vagy az idegtudomány. Mindent azonban nem lehet csinálni egy ilyen kis országban.